

ROMÂNIA MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Proiectul privind reforma sectorului sanitar - îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar

Împrumut nr. 8362 RO

TERMENI DE REFERINȚĂ

pentru postul de Expert în Probleme de Mediu pentru Analiza Ghidurilor privind Gestionarea Deșeurilor Medicale și Dezvoltarea unui Plan de Acțiune

Context

Programul pe bază de rezultate în sectorul sanitar din România (PpR) a fost aprobat de Consiliul de Administrație al Băncii la data de 17 septembrie 2019 și a intrat în vigoare la data de 12 ianuarie 2021.

Obiectivul de Dezvoltare al Programului (ODP) este creșterea acoperirii cu servicii de asistență medicală primară pentru populația insuficient deservită și îmbunătățirea eficienței cheltuielilor în sectorul sanitar prin abordarea provocărilor la nivel instituțional. În primul rând, PpR se va concentra asupra asistenței medicale primare (AMP) în cadrul serviciilor de sănătate și asupra politicilor farmaceutice și de achiziții precum și asupra luării deciziilor bazate pe date în cadrul măsurilor transversale. Concentrarea resurselor Programului în aceste domenii va contribui la extinderea acoperirii AMP și la creșterea eficienței sistemului sanitar – care sunt esențiale pentru reducerea mortalității prevenibile în România. În al doilea rând, programul PpR va avea acoperire națională în conformitate cu programul guvernamental. Cu toate acestea, eforturile depuse în cadrul programului PpR pentru acoperirea AMP vor fi intensificate mai ales în rândul populației insuficient deservite, având în vedere barierele cu care aceasta se confruntă în utilizarea asistenței medicale. În cele din urmă, în conformitate cu angajamentul declarat de a continua implementarea programului guvernamental până în anul 2023, programul PpR va sprijini implementarea Strategiei Naționale de Sănătate în următorii patru ani.

Evaluarea Sistemelor Sociale și de Mediu (ESSM) a fost elaborată pentru programul PpR în etapa de întocmire a acestuia, împreună cu un Plan de Acțiuni. ESSM întocmit a identificat că principala vulnerabilitate de mediu în sectorul sanitar din România, în special în domeniul asistenței medicale primare și comunitare, este legată de gestionarea deșeurilor medicale. Acest lucru se datorează în principal: nivelului actual destul de limitat al cunoștințelor privind prevenirea și/sau reducerea producerii deșeurilor medicale la nivelul unităților AMP; implementării ineficiente a reglementărilor existente în domeniul managementului deșeurilor medicale la nivelul AMP care este încă un risc potențial legat de eliminarea necorespunzătoare a deșeurilor periculoase și nepericuloase în locuri neautorizate, în special în zonele rurale/izolate. Aceste probleme și riscuri legate de deșeurile medicale sunt gestionate în mod rezonabil de sistemele existente, dar vor fi necesare eforturi pentru a face față unor provocări suplimentare, rezultate din extinderea AMP și a serviciilor integrate de îngrijire a sănătății comunitare. Creșterea numărului de centre integrate de îngrijire comunitară și a asistențelor comunitari, precum și a procedurilor suplimentare care sunt propuse în cadrul actualului program PpR,

poate duce la creșterea cantității de deșuri medicale produse la nivelul acestor unități. Asistenții comunitari efectuează proceduri medicale limitate și generează astfel cantități limitate de deșuri medicale.

Cu toate acestea, în prezent nu există un serviciu specializat dedicat sănătății comunitare, deșeurile medicale produse de asistenții comunitari fiind colectate în sistemele de colectare ale cabinetelor medicilor de familie. **Este foarte important de observat că toate aceste aspecte au fost evaluate de specialiștii Băncii înainte de situația creată de pandemia COVID-19 care ar fi putut duce la creșterea diversității și cantității deșeurilor medicale.** ESSM a confirmat la acel moment că „sistemele actuale de mediu sunt în general adecvate, a confirmat cadrul instituțional și legal pentru gestionarea deșeurilor medicale la nivelul AMP. Sistemul de clasificare a deșeurilor medicale, planurile de gestionare a deșeurilor medicale și programele de formare ad-hoc sunt practicate în sectorul sanitar din România și sunt revizuite periodic de autoritățile competente (de mediu, sănătate, Curtea de Conturi etc.) ale statului în ceea ce privește eficacitatea și performanța sistemului intern de gestionare a deșeurilor”. Totuși, este îngrijorător faptul că, odată cu creșterea accesului la asistența medicală comunitară integrată și la serviciile extinse de AMP în cadrul programului în zonele rurale și îndepărtate, ar putea apărea efecte negative dacă astfel de servicii nu au acces adecvat și regulat la sistemele existente de gestionare a deșeurilor medicale.

Obiectivele acestor termeni de referință sunt: 1) să analizeze ghidurile privind sistemul de gestionare a deșeurilor medicale pentru a identifica punctele forte și punctele slabe ale acestuia; 2) să determine măsurile care trebuie luate pentru îmbunătățirea ghidurilor de gestionare a deșeurilor medicale; 3) să elaboreze un Plan de acțiune pentru o bună aplicare a ghidurilor în zonele rurale îndepărtate.

Sarcinile Consultantului

- Evaluarea practicilor și stabilirea problemelor sistemice și a celor specifice Programului.
- Evaluarea gradului de identificare a riscurilor pentru sănătate și de acoperire cu ajutorul practicilor curente;
- Evaluarea gradului de asumare a implementării adecvate a ghidurilor existente de gestionare a deșeurilor de către Guvern.
- Revizuirea programelor existente de formare și conștientizare publică în ceea ce privește gestionarea deșeurilor din domeniul sanitar în spitale și alte instituții sanitare și pregătirea evaluării nevoilor de formare;
- Revizuirea capacității locale, în special dacă există capacitatea de aplicare a legii;
- Revizuirea și analizarea sistemelor existente de depozitare, colectare și eliminare a deșeurilor din domeniul sanitar în unități alese aleatoriu, ținând cont de nivelul de separare, frecvența de colectare și de mediu - prin sol, apă de suprafață și subterană și resurse de aer;
- Recomandarea acțiunilor care trebuie întreprinse pentru a aborda deficiențele identificate de evaluare, de exemplu, elaborarea de proceduri și ghiduri reactive și preventive pentru AMP și unitățile sanitare comunitare, în ceea ce privește responsabilitățile comune/împărțite pentru sănătatea publică; extinderea și dezvoltarea programelor de conștientizare și formare privind gestionarea deșeurilor medicale pentru personalul medical/paramedical/resursele umane care se

ocupă cu gestionarea deșeurilor medicale. Aceste recomandări trebuie elaborate în colaborare cu Expertul în Sănătate;

- Recomandarea procedurilor adecvate de gestionare a deșeurilor medicale în situațiile în care procedurile existente au lacune. Expertul în Sănătate și Expertul Juridic vor colabora în vederea îndeplinirii celor de mai sus.

Rezultate

Rezultatele așteptate sunt următoarele:

- Recomandări bazate pe sarcinile de mai sus și referitoare la **Analiza Ghidurilor privind Gestionarea Deșeurilor Medicale**, evidențiind punctele forte și punctele slabe ale acestora și incluzând măsurile recomandate pentru îmbunătățire; și
- Recomandări bazate pe sarcinile de mai sus și necesare pentru întocmirea **Planului de Acțiune pentru o bună aplicare a ghidurilor în zonele rurale îndepărtate**.

Experiență și abilități/calificări necesare

- ✓ Consultantul trebuie să dețină o diplomă de licență/master/doctorat în științele mediului, ecologie, geografie, științe ale naturii sau alte discipline relevante;
- ✓ Consultantul trebuie să aibă o pregătire complementară în evaluări de mediu și sociale;
- ✓ El/Ea trebuie să aibă cel puțin opt (8) ani de experiență în efectuarea evaluărilor de mediu (ESIA, ESMF, WMP, Audit, revizuire OHS, etc.);
- ✓ Experiența în domeniul sănătății constituie un avantaj;
- ✓ El/Ea trebuie să stăpânească bine limba engleză, atât vorbită, cât și scrisă.
- ✓ El/ea trebuie să aibă experiență în lucrul cu echipe multidisciplinare.

Aranjamente de raportare

El/Ea va lucra sub directa supraveghere a coordonatorului programului PptR căruia îi va raporta despre progresul misiunii și rezultatele sale.

Termenele

Recomandările la raportul privind analiza ghidurilor trebuie transmise în termen de 20 de zile de la începere coordonatorului echipei (Expertul în Sănătate). Raportul final trebuie transmis în termen de 5 zile de la primirea comentariilor asupra proiectului către coordonatorul echipei (Expertul în Sănătate).

Recomandările la Planul de Acțiune pentru îmbunătățirea punerii în aplicare a ghidurilor trebuie transmise în termen de 10 zile de la finalizarea proiectului de raport privind analiza ghidurilor către coordonatorul echipei (Expertul în Sănătate). Planul de Acțiune final trebuie transmis în termen de 5 zile de la primirea comentariilor către coordonatorul echipei (Expertul în Sănătate).

Formatul de raport recomandat

Proiectele de rapoarte trebuie să aibă un format de tipul:

Rezumat

Introducere

Cadrul politic, de reglementare și administrativ

Date de referință

Evaluarea ghidurilor și procedurilor privind gestionarea deșeurilor medicale

Capacitatea Ministerului Sănătății de a implementa ghidurile privind gestionarea deșeurilor medicale

Limitări cheie în implementarea corectă a ghidurilor privind gestionarea deșeurilor medicale

Evaluarea nevoilor de formare în ceea ce privește gestionarea deșeurilor medicale

Management și instruire pentru instituții și agenții

Plan de acțiune pentru o bună aplicare a ghidurilor în zonele rurale îndepărtate (responsabilități + buget)

Plan de monitorizare (responsabilități + buget)

Concluzie

Anexe

- Lista persoanelor consultate
- Referințe
- Evidența întâlnirilor inter-instituționale/forumurilor/consultărilor

Confidențialitatea

Toate documentele furnizate echipei pentru îndeplinirea acestei sarcini trebuie considerate confidențiale, cu excepția cazului în care se indică altfel.